Комунальний заклад

«Чернігівське вище професійне училище побутового обслуговування»

Чернігівської обласної ради

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. директора КЗ «Чернігівське вище професійне училище побутового обслуговування» ЧОР
_____ Вікторія МАЛОФЕЄНКО
«28» серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Соціологія»

Освітньо-професійна програма: «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»

Галузь знань: J Транспорт та послуги

Спеціальність: J 1 Послуги краси

Робоча програма навчальної дисципліни складена на підставі ОПП «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»

Розглянуто та погоджено на засіданні циклової комісії «Суспільних та соціально-економічних дисциплін»
Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

Голова циклової комісії _____ Наталія Астратян
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Чернігів – 2026

1 Опис навчальної дисципліни

Показник	Значення показника
Назва дисципліни	Соціологія
Характеристика навчальної дисципліни	- Обов'язкова дисципліна - Дисципліна, що формує загальні компетентності
Освітній компонент	ОК 3
Кількість кредитів - за стандартом - за ОПП (скорочений термін)	1.5 1.5
Кількість годин за навчальним планом: - Загальний обсяг - Лекції - Семінарські заняття - Самостійна робота	 45 22 10 13
Метод підсумкового контролю	залік
Розподіл - за курсами - за семестрами	 1 курс 1 семестр

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

Мета соціології полягає в тому, щоб вивчити суспільство як цілісну систему, а також вивчити взаємодію між людьми в суспільстві, їхні взаємини, цінності, норми і структури. Соціологія досліджує різноманітні аспекти суспільства, включаючи соціальні класи, інституції, культуру, релігію, політику та інше. Головна мета соціології полягає в розумінні суспільства та розвитку теорій, які пояснюють соціальні явища.

Завдання:

- сформувати розуміння основ загальної соціології, її предмета, структури, категорій, законів, функцій;
- історії світової та вітчизняної соціологічної думки;

- теоретичні засади емпіричної соціології;
- основні концептуальні підходи до вивчення суспільства як цілісної системи;
- основні теорії структури суспільства;
- ознаки соціальних організацій та інститутів, їх типології.
- провідні теорії соціальної взаємодії та соціальних відносин;
- базові постулати соціології особистості;
- базові поняття етносоціології;
- основні поняття соціології сім'ї;
- основні категорії гендерної соціології;
- предмет і категорії соціології конфлікту

3. Структура навчальної дисципліни

№ п\п	Тема	Кількість годин			
		Всього годин	З них		Самостійна робота
			Лекційні заняття	Семінарські заняття	
1	Теорія і практика соціологічних досліджень	3	2	1	-
2	Соціологія як наука, теорія і практика	4	2	1	1
3	Основи соціології праці	3	1	2	-
4	Соціальна культура суспільства	5	3	-	2
5	Етносоціологія	5	1	2	2
6	Соціологія дослідження	5	2	1	2
7	Соціологія сім'ї. Гендерна соціологія	5	3	1	1

8	Соціологія конфлікту	4	2	1	1
9	Соціологія особистості	4	2	-	2
10	Соціологія управління	4	2	1	1
11	Соціологія освіти	3	2	-	1
	Всего за курс	**45**	**22**	**10**	**13**

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1.Теорія і практика соціологічних досліджень.

Соціологія як наука. Предмет і об'єкт соціології. Сутність і історія виникнення соціології. Активістська соціологія. Макротеоретичний аналіз.

Семінарське заняття №1:

Основні етапи і тенденції розвитку соціологічної думки.

Тема 2. Соціологія як наука, теорія і практика.

Соціологія як наука. Знання буденне і знання наукове. Структура соціологічної науки.

Місце соціології у системі суспільствознавства. Функції соціології.

Семінарське заняття № 2:

Основні етапи розвитку соціології в Україні.

Самостійна робота (1 година):

Розвиток емпіричних досліджень у протосоціологічний період

Тема 3. Основи соціології праці.

Сутність, предмет, об'єкт, функції соціології праці. Виникнення і розвиток соціології праці. Категорії соціології праці.

Семінарське заняття № 3-4:

Соціальні аспекти зайнятості і безробіття.

Тема 4.Соціальна культура суспільства

Культура як соціальне явище. Функції культури. Єдність і різноманітність культур. Форми культури: елітарна, народна (фольклор), масова культура. Культурні процеси в сучасній Україні.

Самостійна робота (2 години):

- Структурні елементи та форми вияву культури в житті людини і суспільства.
- Особливості національної культури в контексті відродження українського соціуму.

Тема 5.Етносоціологія

Предмет, об'єкт та історія розвитку етносоціології. Етнос, народність, нація. Національно – етнічні процеси та відносини.

Семінарське заняття № 5-6:

Нація. Національно-етнічні процеси та відносини.

Самостійна робота (2 години)::

- Націоналізм.
- Національне питання.

Тема 6. Соціологія дослідження.

Соціологічне дослідження: види, етапи. Функції соціологічних досліджень. Об'єкт та предмет соціологічних досліджень. Методи збирання соціологічної інформації: опитування (анкетування та інтерв'ю), аналіз документів, спостереження, експеримент, соціометрія.

Семінарське заняття № 7:

Програма соціологічного дослідження та її компоненти.

Самостійна робота (2 години):

- Цілі соціологічних досліджень.
- Вибірка у соціологічному дослідженні.

Тема 7. Соціологія сім'ї. Гендерна соціологія.

Сім'я і шлюб: основні поняття. Сім'я як соціальний інститут. Типи сім'ї. Теоретичний аналіз сім'ї і шлюбу. Альтернативні форми сім'ї. Сім'я і шлюб в Україні.

Сутність, основні категорії гендерної соціології. Основні положення гендерної соціології. Проблема гендерних відмінностей у світовій соціології. Фемінізм: сутність, етапи, напрями.

Семінарське заняття № 8:

Функції сім'ї

Самостійна робота(1 година):

- Гендерна політика в Україні.

Тема 8. Соціологія конфлікту.

Предмет і категорії соціології конфлікту. Поняття конфлікту, його соціальна природа та функції. Структура та причини виникнення конфліктів. Управління соціальними конфліктами. Соціальні конфлікти у сучасній Україні.

Семінарське заняття № 9:

Типологія конфліктів.

Самостійна робота (1 година):

- Попередження та розв'язання конфліктів.

Тема 9. Соціологія особистості.

Особистість як категорія соціології. Біологічне і соціальне. Соціалізація – становлення соціального «Я». Агенти соціалізації. Інститути соціалізації. Етапи соціалізації.

Самостійна робота (2 години):

- Рольові теорії особистості.
- Соціальна адаптація та її об'єктивні і суб'єктивні виміри.

Тема 10 Соціологія управління.

Основні напрями досліджень соціології праці та управління. Менеджмент як складова соціології праці та управління.

Семінарське заняття № 10:

Функції управління.

Самостійна робота (1 година):

- Управління організацією як процесс її самовдосконалення.

Тема 11. Соціологія освіти.

Статус, предмет і об'єкт соціології освіти. Освіта як соціальний інститут. Функції освіти в суспільстві.

Самостійна робота (1 година):

- Сфера освіти та її соціологічне вивчення.

5.Тематичний план

1	Кількість годин на тему	Назва теми	Кількість годин на заняття	№ заняття	Назва теми заняття
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
І семестр					
1	3	Теорія і практика соціологічних досліджень	2	1-2	Соціологія як наука. Предмет і об'єкт соціології. Сутність і історія виникнення соціології. Активістська соціологія. Макротеоретичний аналіз.
			1	3	**Семінарське заняття № 1:** Основні етапи і тенденції розвитку соціологічної думки.
2	3	Соціологія як наука, теорія і практика	2	4-5	Соціологія як наука. Знання буденне і знання наукове. Структура соціологічної науки. Місце соціології у системі суспільствознавства. Функції соціології.
			1	6	**Семінарське заняття № 2:** Основні етапи розвитку в Україні.
3	3	Основи соціології праці	1	7	Сутність, предмет, об'єкт, функції соціології праці. Виникнення і розвиток соціології праці. Категорії соціології праці.
			2	8-9	**Семінарське заняття № 3 -4:** Соціальні аспекти зайнятості і безробіття.

4	3	Соціальна культура суспільства	2	10-11	Культура як соціальне явище. Функції культури. Єдність і різноманітність культур. Форми культури: елітарна, народна (фольклор), масова культура.
			1	12	Культурні процеси в сучасній Україні
5	3	Етносоціологія	1	13	Предмет, об'єкт та історія розвитку етносоціології. Етнос, народність, нація. Національно – етнічні процеси та відносини.
			2	14-15	**Семінарське заняття № 5-6:** Нація. Національно-етнічні процеси та відносини.
6	3	Соціологія дослідження	2	16-17	Соціологічне дослідження: види, етапи. Функції соціологічних досліджень. Об'єкт та предмет соціологічних досліджень. Методи збирання соціологічної інформації: опитування (анкетування та інтерв'ю), аналіз документів, спостереження, експеримент, соціометрія.
			1	18	**Семінарське заняття № 7:** Програма соціологічного дослідження та її компоненти
7	4	Соціологія сім'ї. Гендерна соціологія	2	19-20	Сім'я і шлюб: основні поняття. Сім'я як соціальний інститут. Типи сім'ї. Теоретичний аналіз сім'ї і шлюбу. Альтернативні форми сім'ї. Сім'я і шлюб в Україні.
			1	21	Сутність, основні категорії гендерної соціології. Основні положення гендерної соціології. Проблема гендерних відмінностей у світовій соціології. Фемінізм: сутність, етапи,

					напрями.
			1	22	**Семінарське заняття № 8:** Функції сім'ї
8	3	Соціологія конфлікту	2	23-24	Предмет і категорії соціології конфлікту. Поняття конфлікту, його соціальна природа та функції. Структура та причини виникнення конфліктів. Управління соціальними конфліктами. Соціальні конфлікти у сучасній Україні
			1	25	**Семінарське заняття № 9:** Типологія конфліктів.
9	2	Соціологія особистості	2	26-27	Особистість як категорія соціології. Біологічне і соціальне. Соціалізація – становлення соціального «Я». Агенти соціалізації. Інститути соціалізації. Етапи соціалізації
10	3	Соціологія управління	2	28-29	Основні напрями досліджень соціології праці та управління. Менеджмент як складова соціології праці та управління
			1	30	**Семінарське заняття № 10:** Функції управління.
11	2	Соціологія освіти	2	31-32	Статус, предмет і об'єкт соціології освіти. Освіта як соціальний інститут. Функції освіти в суспільстві.
Усього за І семестр 32 години					
Разом 32 години					

6. Перелік компетентностей відповідно ОПП «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»

Загальні компетентності:

- ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

7. Перелік результатів навчання відповідно ОПП «Перукарське мистецтво та декоративна косметика»

Результати навчання:

РН 2 Діяти на основі етичних принципів, правових і безпекових норм у професійній діяльності з урахуванням культурних, релігійних, етнічних, історичних відмінностей та національних особливостей, використання форм рухової активності та вести здоровий спосіб життя

8. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «Соціологія»

для підготовки фахових молодших бакалаврів за спеціальністю J1 Послуги краси

Рівні навчальних досягнень студентів	Бали	Критерії навчальних досягнень студентів
Незадовільно	2	Студент відтворює незначну частку теми в тому вигляді і в тій послідовності, в якій вона була представлена на попередньому занятті; вміє в тестових завданнях співвідносити категорії, явища та їх властивості; не знає суттєвих елементів навчального матеріалу і припускається глибоких помилок під час виконання практичного завдання.
Задовільно	3	Студент самостійно дає визначення окремих понять; за допомогою викладача або з використанням зошита відтворює навчальний матеріал, характеризуючи поняття соціологія. За допомогою консультації викладача виконує практичні роботи. Повторює почуті від інших найпростіші оцінні судження щодо соціології. Здобувач освіти самостійно, але неповно відтворює навчальний матеріал; за допомогою викладача розв'язує прості типові навчальні ситуаційні задачі. За допомогою інструкції та консультації викладача виконує практичні роботи
Добре	4	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; вміє застосовувати матеріал в стандартних ситуаціях, самостійно користується різними джерелами інформації, правильно використовує термінологію.

Відмінно	5	Студент глибоко засвоїв теоретичний матеріал, викладає його вичерпно, послідовно, логічно, виявляє вміння його аналізувати, робить обґрунтовані висновки, вміє застосовувати його для виконання творчих завдань; навчальна діяльність здобувача освіти позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, соціальні явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію, самостійно виконувати завдання.

9. Очікувані результати навчання з дисципліни

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Соціологія» здобувачі фахової передвищої освіти повинні:

знати:

- знати методи дослідження соціології, такі як опитування, спостереження та аналіз статистичних даних;
- про соціальні структури, відносини між людьми;
- причини та наслідки соціальних явищ;
- розуміння соціальних норм, цінностей;
- соціальні та індивідуальні явища;
- соціальні процеси для створення більш гармонійного суспільства

вміти:

- встановлювати причинно-наслідкові зв'язки соціальних явищ;
- вміти аналізувати соціальні явища та взаємодії між людьми в суспільстві;
- аналізувати статистичні данні і вести спостереження за соціальними процесами;
- аналізувати причини та наслідки соціальних явищ;
- розуміти соціальні процеси та вплив їх на суспільство;

10. Методи контролю результатів навчання

Поточний контроль:

- усне опитування;
- активність роботи на заняттях;
- доповіді, презентації на семінарських заняттях;
- виконання завдань самостійного опрацювання;

Проміжний контроль:

- проведення контрольних тестів/робіт;
- тематичне оцінювання;
- доповіді, презентації на семінарських заняттях;
- робота в малих групах;
- виконання завдань самостійного опрацювання;

Підсумковий контроль:

- семестрове оцінювання;
- річне оцінювання;
- екзамен.

11. Методи навчання

- лекції, бесіди, пояснення;
- практичний показ/демонстрація;
- навчання з навчально/методичною літературою;
- дослідницький пошук за темами навчальної дисципліни;
- відеоконференції;
- онлайн-уроки на платформах Zoom при дистанційному/змішаному навчанні;
- семінарські заняття;
- бліц-опитування.

12. Методичне забезпечення

- конспект лекцій;
- інструкції до семінарських робіт;
- презентації;
- відеоролики;
- розроблені тести опитування;
- інтернет-ресурси;
- методичні посібники;
- власні напрацювання
- розроблені матеріали по курсу, які містяться в електронній бібліотеці КЗ ЧВПУ ПО ЧОР;
- -розроблені матеріали по курсу, які містяться в електронній бібліотеці на порталі «Всеосвіта», «На Урок», «Світ професій»

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Обладнання:

1) Персональний комп’ютер

- Intel(R) Pentium (R) 4 CPU 3.00 GHz 3.01 ГГц, 0,99ГБ ОЗУ – 1 шт. (ПК викладача).

1) Ноутбук HP 245-G9 Notebook PC
2) Периферійні пристрої:
- Мультимедіапроектор Epson EMP-S52
- Проєкційна дошка

Програмне забезпечення:

- для перевірки знань Google форми та онлайн-конструктор тестів на порталі “Всеосвіта”, Kahoot!
- єдина корпоративна/освітня платформа Google Workspace for Education

14. Рекомендована література

1.Андрущенко В. Л. та ін. Соціологія: Підручник. — К.—Х., 1998.

2. Брегеда А. Ю. та ін. Соціологія: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисципліни. К., 1999. http://6201.org.ua/load/36-1-0-328

3. Павліченко П.П., Литвиненко Д.А. Соціологія Київ Лібра, 2000

4. Соціологія. Підручник / Н. П. Осипова, В. Д. Воднік, Г. П. Клімова та ін.; — К.: Юрінком Інтер, 2003. — 336 с.

5. Черниш А. З історії розвитку соціології в Україні. — Львів, 1995.

6. Якуба О. О. Соціологія. Навч. посібник для студ. — Харків: Константа, 1996.

7. Яримуш М. В. Загальна соціологія : навч. посіб. / М. В. Примуш. – Київ : Професіонал, 2004. – 590 с. – 966-8556-39-9.

15. Інформаційні ресурси

1.Платформа Google-клас [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://classroom.google.com/c/NjIzNDg1NDU1MTEy?cjc=7ehsh3j
2.Google Диск [Електронний ресурс].– Режим доступу: https://drive.google.com/drive/folders/1UOBFvmdOMa3OvdGzoeP-cYcW7OBqi01PcsGcf-T_WNH4UqZ0h1sw2Asv1jBa1hPofNr5j9Di?authuser=03. Білоус В. С. Соціологія у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2002. — 140 с. Режим доступу: http://6201.org.ua/load/36-1-0-167

4. Макеєв С.О. Соціологія Режим доступу: http://pidruchniki.com.ua/19991130/sotsiologiya/sotsiologiya

5. Подольська Є.А Соціологія: 100 питань 100 відповідей Режим доступу: - http://pidruchniki.com.ua/15840720/sotsiologiya/sotsiologiya_100_pitan_100_vidpovidey_-_podolska_yea

6.Теремко «Соціологія (2001) Режим доступу:http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/books/_book-769.htm

7. Городяненко В.Г. Соціологія Навчальний посібник / Київ: Видавничий центр «Академія», 2003.- 559 с. Режим доступу: http://www.info-library.com.ua/books-book-102.html

8. Соціологія для всіх Режим доступу: http://sociologiya.infouslugi.com.ua/